

Onderwerp : Nota Categoriele compensatieregeling eigen bijdrage voor chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen
B&W vergadering : 5 januari 2010
Dienst / afdeling : SE.MOD

Aan de gemeenteraad,

In de begroting is sinds 2007 een structureel budget beschikbaar voor chronisch zieken en gehandicapten (€ 132.228,-/jaar). In 2007 is dit budget ingezet voor een eenmalige no-claim regeling voor deze doelgroep en in 2008 is het (uitvoeringsgedeelte van dit) budget toegevoegd aan de reserve armoede. Wij stellen voor dit structurele budget vanaf 2010 aan te wenden voor een structurele regeling in het kader van de armoedebestrijding die voorziet in de categoriale compensatie van de eigen bijdragen voor Wmo- en Awbz-voorzieningen (zonder verblijf) voor chronisch zieken en gehandicapten met een minimum inkomen (max. 80% van het verzamelinkomen). Immers, het gaat hier om een kwetsbare groep die, volgens berekeningen van het Nibud, in 2010 ook nog eens het meest in koopkracht achteruit gaat (NL gemiddeld: 0,25%, chronische zieken en gehandicapten met een laag inkomen tussen de 0,4% en 1.3%).

Beleidsmatige context

Dit voorstel sluit aan bij de beleidsvoornemens zoals opgenomen in het armoedebeleid 2009-2011 waarin gesteld wordt dat risicogroepen, die niet zelf hun situatie kunnen veranderen, blijvend ondersteuning zullen ontvangen van de lokale overheid. Compensatie voor de laagste inkomensgroepen gebeurt nu op individuele basis via de individuele bijzondere bijstand.

Bij het beleidsvoorstel om aanpassing van de bijdrageregeling voor Wmo voorzieningen, dat in een afzonderlijk voorstel maar tegelijk met dit voorstel aan u wordt aangeboden, is meegenomen wat de effecten zijn voor de verschillende inkomensgroepen, waaronder de minima. Hierbij is aangegeven dat de mogelijkheden voor categoriale compensatie voor minima nader uitgewerkt worden in een afzonderlijk voorstel.

Beoogd effect

Met de voorgestelde regeling geeft de gemeente Helmond effectief uitvoering aan het minimabeleid t.b.v. een kwetsbare groep op het beleidsterrein van de armoedebestrijding. Het Nibud heeft berekend dat chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen in 2010 fors meer in koopkracht op achteruitgaan dan de rest van Nederland.

Chronisch zieken en gehandicapten met hoge zorgkosten worden het meest getroffen. In 2010 zullen naar schatting ruim 600 Helmonders van deze regeling kunnen profiteren.

Hoe ziet de beoogde regeling eruit?

Chronisch zieken en gehandicapten die gebruik maken van bepaalde Wmo-zorg, Awbz-zorg zonder verblijf of een combinatie van beiden (samenloop) zijn hiervoor een eigen bijdrage verschuldigd. Voor mensen met een laag inkomen (tot 120% van het verzamelinkomen) bestaat deze uit een vaste, minimale bijdrage per periode (4 weken). De eigen bijdrage wordt door het CAK opgelegd en direct geheven bij de klant en afgedragen aan de gemeente.

De gemeente kan klanten tot een bepaalde inkomensgrens categoriaal ontzien van het betalen van een eigen bijdrage. Klanten uit de aangewezen doelgroep worden door de gemeente gecompenseerd in de verschuldigde eigen bijdrage. Het CAK stuurt aan hen een factuur waarbij de verschuldigde eigen bijdrage 'op nul wordt gezet' met daarbij de toelichting dat dit gebeurt als gevolg van gemeentelijk minimabeleid.

De compensatie aan klanten betekent een lagere afdracht van de eigen bijdragen van het CAK aan de gemeente.

Argumenten

1.1 Het voorstel past in het ingezette beleid

Het voorstel sluit aan bij de beleidsvoornemens zoals opgenomen in het armoedebeleid 2009-2011 waarin gesteld wordt dat risicogroepen, die niet zelf hun situatie kunnen veranderen, blijvend ondersteuning zullen ontvangen van de lokale overheid. Dit voorstel betekent een intensivering van het huidige armoedebeleid.

1.2. Deregulering

Dit voorstel levert een bijdrage aan de door de gemeente Helmond nagestreefde deregulering. Door de categoriale regeling komen de individuele aanvragen bijzondere bijstand te vervallen.

Het voorstel sluit bovendien aan bij de beleidsintentie om zowel voor de burger als de gemeentelijke organisatie te komen tot administratieve lastenvermindering. Bij de categoriale regeling hoeft de burger de compensatie niet aan te vragen maar ontvangt deze, indien zij/hij voldoet aan de criteria, automatisch. Het aantal aanvragen/beoordelingen individuele bijzondere bijstand voor compensatie eigen bijdrage neemt hierdoor af, waardoor de uitvoering van de voorgestelde regeling kostenneutraal kan geschieden.

2.1 Inkomensgrens is gerelateerd aan beschikbaar budget

De voorgestelde inkomensgrens van deze regeling is gerelateerd aan een combinatie van de twee factoren

- a) de geschatte omvang doelgroep op een bepaalde (verzamel)inkomensgrens
- b) het beschikbaar budget

Bij de vaststelling van de eigen bijdragen wordt t.a.v. het inkomen gewerkt met het verzamelinkomen. Dat is niet 1:1 vergelijkbaar met de bijstandsnorm. Om een indicatie te geven hoe de twee grootheden zich tot elkaar verhouden, is in de bijlage een tabel opgenomen. Tevens vindt u in de bijlage een definitie van het verzamelinkomen.

Binnen de totale doelgroep zullen m.n. de 65+ers profiteren van deze compensatieregeling (dit heeft te maken met de gewijzigde wetgeving waarbij de landelijk gehanteerde inkomensgrenzen voor de bijdragen per 1-1-2009 zijn aangepast in het voordeel van deze subdoelgroep). 65+ers vormden in 2008 86,5% van de doelgroep waarop deze regeling betrekking heeft (informatie CAK). Minima die op basis van de verzamelinkomensgrens niet in aanmerking komen voor categoriale compensatie, kunnen hun eigen bijdragen ook in toekomst vergoed krijgen via de individuele bijzondere bijstand.

2.2 Evaluatie na het eerste uitvoeringsjaar

Er zijn een tweetal invloedrijke variabelen t.a.v. deze regeling die invloed hebben op het (financiële) eindresultaat, te weten

- a) beperkte managementinformatie van het CAK
- b) mogelijke uitbreiding van de eigen bijdragen op basis van de nieuwe bijdrageregeling

Voor een verdere toelichting op deze twee punten verwijzen wij naar 'kanttekeningen'.

Het is daarom zinvol om de uitvoering van de regeling en de effecten een jaar na invoering te evalueren. Op basis van de resultaten van deze evaluatie kan de regeling, indien nodig, worden bijgesteld (inkomensgrens).

3.1. Budget wordt besteed aan beoogde doelgroep

Door deze regeling komt het structurele budget chronisch zieken en gehandicapten gericht ten goede aan deze specifieke doelgroep. Op basis van de (beperkte) omvang van het beschikbare budget is gekozen voor de meest kwetsbaren binnen deze doelgroep, te weten diegenen met een laag inkomen.

4.1. Implementatie regeling betekent (beperkte) eenmalige uitvoeringskosten

De implementatie van de regeling in 2010 zal eenmalig beperkte uitvoeringskosten met zich mee brengen. Deze hebben betrekking op de herbeoordeling van lopende, periodieke bijdragen bijzondere bijstand voor eigen bijdragen Wmo en Awbz en worden geschat op € 10.000,-.

Kanttekeningen

1.1 Beperkte managementinformatie beschikbaar

Voor onderhavige regeling is gebruik gemaakt van cijfermateriaal van het CAK. Deze gegevens kennen een aantal beperkingen. Zo wordt er uitgegaan van een indicatie voor de duur van 12 maanden terwijl er ook korter lopende indicaties worden afgegeven, de cijfers hebben betrekking op kalenderjaar 2008 terwijl per 1-1-2009 de inkomensgrens voor 65-min met € 5.000,- is verhoogd, het effect hiervan is nog niet te bepalen, de mogelijke uitbreiding van de bijdrageregeling is nog niet verdisconteerd in de gegevens. T.a.v. monitoring speelt het feit dat er een bepaald na ijl effect is omdat de vaststelling en inning van de bijdrage door het CAK gebeurt op basis van het verzamelinkomen, dat via de belastingdienst wordt aangeleverd. Tevens is men voor de aanlevering van bv. de geleverde zorguren afhankelijk van de zorgaanbieders.

Communicatie

Er is geen gerichte aanschrijving van gebruikers van deze regeling door de gemeente mogelijk omdat het CAK geen adresgegevens vrijgeeft en wij dus geen informatie op cliëntniveau hebben. De mensen die een compensatie eigen bijdragen ontvangen worden standaard middels een mededeling op de CAK-factuur geïnformeerd dat de bijdrage *'wordt gecompenseerd i.v.m. het gemeentelijk minimabeleid'*. Verder bestaat de mogelijkheid om via het CAK een schrijven namens de gemeente Helmond toe te voegen aan de factuur. Hiervoor brengt het CAK administratiekosten in rekening (€ 0,70 per brief).

Aanschrijving van al onze WMO gebruikers is niet zinvol omdat dan veel ook niet-minima worden aangeschreven op wie de regeling niet van toepassing is en bovendien AWBZ cliënten niet worden bereikt. Dit veroorzaakt veel onnodige onrust onder gebruikers.

Als gemeente informeren wij alle nieuwe gebruikers van deze compensatieregeling middels een standaard toelichting op de individuele beschikking en in algemene zin door vermelding van de regeling in ons foldermateriaal.

Middelen

A) Beschikbaar budget

Het structurele budget chronisch zieken en gehandicapten bedraagt € 132.228,- op jaarbasis.

Het totale bedrag aan compensatie zal door het CAK in mindering worden gebracht op de afdracht aan de gemeente. Hierdoor ontvangt de gemeente minder inkomsten op het budget Wmo individuele voorzieningen. De beleidsvoornemens, zoals in deze nota beschreven, zijn gebaseerd op de huidige inzichten en verwachtingen met betrekking tot de financiële positie van de gemeente. Indien die positie wijzigt, kunnen het beleid en de inzet van de financiële middelen zoals in deze nota zijn beschreven, ook tussentijds, worden bijgesteld.

B) Kosten compensatie eigen bijdragen

Wij schatten dat op basis van de huidige bijdrageregeling ruim 600¹ chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen per jaar een eigen bijdrage moeten betalen voor Wmo-zorg, Awbz-zorg zonder verblijf of een combinatie van beiden (samenloop). De geschatte omvang van de eigen bijdrage voor deze doelgroep bedraagt € 105.000,- per jaar.

De uitbreiding van de eigen bijdrageregeling zoals voorgesteld zal naar verwachting tot een geringe verhoging van het volume van de compensatieregeling leiden. Geraamd wordt dat het een beperkte stijging betreft, gelet op de doelgroep van de onderhavige categoriale compensatieregeling.

De minima betalen op basis van hun lage inkomen een beperkte *vaste, maximale* eigen bijdrage. Als gevolg van de voorgestelde gewijzigde bijdrageregeling wordt - gelet op de voorgestelde inkomensgrens van 80% voor de categoriale compensatieregeling - een extra instroom verwacht van ca. 50 burgers. Uitgaande van een gemiddelde nominale bijdrage per jaar van ca. € 175,- zal dit extra kosten met zich meebrengen van ca. € 8.750,-.

Daarmee komt de totale doelgroep uit op ruim 650 chronisch zieken en gehandicapten. De totale kosten bedragen dan naar schatting 113.750,-/jaar.

¹ Gebaseerd op cijfers 2008 van het CAK

C) Uitvoeringskosten

Met de voorgestelde regeling zijn de volgende (beperkte) uitvoeringskosten gemeoid.

C1) Incidentele kosten i.v.m. de implementatie in 2010

- 1) het beantwoorden van telefonische vragen n.a.v. de regeling door het callcenter en/of de Zorgpoort
- 2) toets t.a.v. huidige gebruikers bijzondere bijstand t.a.v. rechtmatigheid i.v.m. de komst van de categoriale compensatieregeling (ca. 300 klanten)
- 3) Indien gekozen wordt voor aanschrijving van de doelgroep via het CAK (zie onder communicatie), brengt het CAK hiervoor € 0,70/brief in rekening

De incidentele uitvoeringskosten van de implementatie van de categoriale regeling in 2010 worden geraamd op € 10.000,- (begrotingswijziging 16-2010).

C2) Structurele kosten (vanaf 2010)

Omdat er sprake is van enige besparing op de uitvoeringskosten i.v.m. minder aanvragen individuele Bijzondere Bijstand, zal de regeling na implementatie in 2010 kostenneutraal kunnen worden uitgevoerd.

D) (Beperkte) besparing op uitgaven Bijzondere Bijstand

Omdat chronisch zieken en gehandicapten de eigen bijdragen op Wmo- en Awbz-zorg op dit moment nog via de Bijzondere Bijstand kunnen terugvragen, zal de voorgestelde, categoriale regeling leiden tot een beperkte vermindering van de uitgaven Bijzondere Bijstand.

Het advies van de commissie middelen, ondersteuning en economie en het advies van de commissie samenleving zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
De burgemeester, De secretaris,
Drs. A.A.M. Jacobs. Mr. A.C.J.M. de Kroon.

Bijlage:

- Definitie van het verzamelinkomen en vergelijkend overzicht verzamelinkomen – bijstandsnorm (indicatief)

Raadsbesluit 26
Vergadering 2 maart 2010

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 5 januari 2010
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

1. In te stemmen met de nota **Categoriale compensatieregeling eigen bijdrage chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen;**
2. **de kosten ter uitvoering van het beleid (met inbegrip van de incidentele implementatiekosten die worden geraamd op € 10.000,--) te dekken uit de structurele middelen chronisch zieken en gehandicapten ter compensatie van de lagere afdracht eigen bijdragen van het CAK;**
3. In te stemmen met de verwerking van de financiële gevolgen voor 2010 via begrotingswijziging 16-2010.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 2 maart 2010.

De raad voornoemd,
De voorzitter,

de griffier,